

اهمیت واکسیناسیون در مراقبت و کنترل بیماری‌های واگیر

مدیر گروه پیشگیری از بیماری‌های واگیر دانشگاه علوم پزشکی تبریز با اشاره به کاربردهای واکسن در کنترل بیماری‌ها بر اهمیت واکسیناسیون در مراقبت و کنترل بیماری‌های واگیر تاکید کرد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی تبریز به نقل از مرکز بهداشت استان، دکتر سیمین خیاط زاده، اظهار کرد: سالیان سال است که واکسن‌ها در زندگی انسان‌ها وجود دارند و منجر به حذف و ریشه‌کنی بسیاری از بیماری‌ها شده‌اند. امروزه واکسن‌های مختلف برای بیماری‌هایی چون فلج اطفال، سل، کزاز، دیفتری، آنفلوآنزا، سرخک و سرخچه مادرزادی در سنین مختلف تزریق می‌شوند که همگی یا در مرحله حذف و یا در مرحله ریشه‌کنی قرار دارند.

وی ادامه داد: زمانی از هر شش بارداری یک زن شاید سه فرزند سالم هم به دنیا نمی‌آید و وقتی نوزادی به دنیا می‌آید در همان سال‌های ابتدایی به بیماری مبتلا شده و فوت می‌کند اما امروزه مادران زیر سایه واکسیناسیون مادر و کودک، یک بار باردار می‌شوند و همان یکی هم سالم است. زمانی هیپاتیت مزمن شیوع داشت اما اکنون مادران باردار بررسی می‌شوند تا نگذاریم کودکان متولد شده به هیپاتیت مبتلا شوند.

وی با اشاره به ریشه‌کنی بیماری فلج اطفال با استفاده از واکسن طی سال‌های اخیر، افزود: اکنون ممکن است برخی از افراد کهنسال هنگام راه رفتن لنگ بزنند که این امر به خاطر ابتلا به بیماری فلج اطفال در کودکی آن‌ها است اما الان ابتلای جدید به فلج اطفال در کشور وجود ندارد البته این موضوع به منزله این نیست که هیچ فردی و کودکی به فلج شل مبتلا نمی‌شود بلکه چنین مواردی وجود دارد مثلا ممکن است یک کودک به صورت ناگهانی فلج شود که مورد بررسی قرار می‌گیرد و نشان می‌دهد که ناشی از مشکلات عضلانی یا عصب است و به دنبال ابتلا به ویروس فلج اطفال، فلج نشده است.

وی خاطرنشان کرد: افرادی که به فلج شل مبتلا می‌شوند، دائما در بیمارستان‌ها نمونه‌گیری شده و به آزمایشگاه تخصصی فرستاده می‌شوند و نتایج تمامی آن‌ها از نظر فلج اطفال در نهایت منفی گزارش می‌شود و علل دیگری برای فلج افراد وجود دارد.

دکتر خیاط زاده با بیان این که ریشه‌کنی فلج اطفال به معنای تمام واکسیناسیون علیه این بیماری نیست، گفت: واکسیناسیون فلج اطفال باید تا سال‌های سال ادامه یابد زیرا ویروس‌ها مثل سایر موجودات زنده می‌مانند و احتمال بازپیدایی و درگیری را دارند و بایستی در این راستا افراد را تا مدت‌ها در سطح ایمنی قابل قبولی نگه داریم.

وی افزود: دومین دلیل تداوم واکسیناسیون فلج اطفال نیز مربوط به مراودات با کشورهای دیگر است. برخی بیماری‌ها به صورت بومی در کشورهای مختلف از جمله کشورهای همسایه وجود دارد که احتمال ورود به کشور را دارند مثلا در افغانستان بیماری‌های فلج اطفال و سرخک شدید است. به دلیل تردد اتباع خارجی به کشور مجبور به تداوم واکسیناسیون هستیم تا بیماری به جمعیت ما انتقال نیابد. این موضوع در حدی مهم است که هنگام ورود اتباع خارجی به کشور در مرز سابقه واکسیناسیون آن‌ها بررسی می‌شود و در صورت عدم تکمیل برخی واکسن‌ها، به صورت رایگان تزریق واکسن انجام می‌گیرد.

وی با اشاره به بیماری‌هایی که به مرحله حذف رسیده‌اند، گفت: بیماری‌هایی چون کزاز، سرخک، سرخچه مادرزادی و سیاه سرفه حذف شده‌اند. تعریف حذف بیماری متفاوت از ریشه‌کنی است. در بیماری‌های حذف شده امکان بروز بیماری به صورت نادر و مثلا یک مورد در طول یک سال وجود دارد.

مدیر گروه پیشگیری از بیماری‌های واگیر دانشگاه علوم پزشکی تبریز با اشاره به شیوع دوباره بیماری سرخک در سال ۱۴۰۰، اظهار کرد: این موضوع دقیقا زمانی اتفاق افتاد که بیماری سرخک در کشورهای همسایه به صورت اپیدمی بود و به خاطر ورود افراد خارجی به کشور ما موارد مثبت سرخک دیده شد اما چون پوشش واکسیناسیون بیماری‌ها تقریبا بالای ۹۵ درصد است، توانستیم سلامتی مردم را در مقابل ورود میکروب‌ها در کشور تامین کنیم.

وی با اشاره به نامگذاری ۲۴ تا ۳۰ آوریل به عنوان هفته واکسیناسیون جهانی، گفت: خانواده‌ها باید نسبت به تزریق واکسن کودکان خود حساس باشند و حتما از ما مطالبه کنند. خوشبختانه در اغلب موارد نگذاشتیم که کمبودی از بابت واکسن کودکان وجود داشته باشد و اگر کمبودی بوده فقط در موارد نادر، تزریق واکسن کودکان را به یک هفته بعدی موکول شده است.

وی خاطرنشان کرد: تمامی واکسن‌های وارداتی و بومی به طور کامل و حتی در زمان بحرانی کرونا هم تامین کرده و نگذاشتیم کمبودی احساس شود.

دکتر خیاط زاده با گذری بر بحث واکسیناسیون کرونا در کشور، اظهار کرد: تاریخ ۲۱ بهمن ۹۹ زمان شروع واکسیناسیون کرونا در کشور بود و بیشترین گروه‌های سنی واکسیناسیون نیز از اردیبهشت تا شهریور و مهر سال ۱۴۰۰ انجام گرفت و در این مقطع با وجود این که فصل تابستان را داشتیم با یک پیک بالای بیماری مواجه شدیم اما بعد از آن پیک‌های شدیدی از بابت کرونا نداشتیم و این موضوع در سایه واکسیناسیون و پوشش بالای آن در کشور و استان بود که تقریبا جزو استان‌های اول در این زمینه بودیم.

وی با بیان این که رفع بحران کرونا زیر سایه واکسیناسیون است، گفت: هر کشوری از جمله ایران که توانسته درصد بالای پوشش واکسیناسیون کرونایی را داشته باشد، کنترل بیماری را به خوبی انجام داده است.

وی در خصوص عوارض واکسن کرونا، اظهار کرد: به عنوان عضوی از تیم‌های پزشکی اعلام می‌کنیم که هر ماده خارجی از جمله واکسن و دارو و حتی جراحی و هر کاری که برای حفظ سلامتی بر روی یک نفر انجام می‌گیرد، حتما عوارضی دارد اما مردم باید بدانند که عارضه به دنبال تزریق واکسن یا دارو آنقدر کم است که قابل چشم‌پوشی در مقابل فواید واکسن و دارو است.

مدیر گروه پیشگیری از بیماری‌های واگیر دانشگاه علوم پزشکی تبریز خاطرنشان کرد: هنگام تزریق واکسن اعلام می‌کنیم که عوارضی دارد اما تعداد و شرایط عوارض که معمولا خفیف هستند مثل تب، بدن درد و علائم عمومی خستگی گذرا بوده و عوارض اساسی مثل لخته شدن و... بسیار کم پیش می‌آید.